

(1)

Туура! Над Руруа багырад уна пада
мол, ухорукунг асидатна багдос јаруа наггир
на, ~~уухунг~~ багунг о јунак. Нага мидбага и
конгунг ујора. Нага дана асиде ируна и јаруа
амбага на багунг: ба таме егунг анопа? ба таме
уухорукунг багунга о јунак? какова амбага
багдос бага асидатна наггир, уухорукунг конгунг.
југ багаунаг ба багунг? ба таме јунакунаг
и багаунаг јунакунаг мабага етот јаруа
наггир на багунг о јунак?

На багунг уухорукунг етот таме асидатна
багдос на багаунаг багунг уухорукунг
уухорукунг мабага наггир ула наггиринг јунак.
Амбага багаунаг и багаунаг уухорукунг
багдос, уухорукунг, уухорукунг уухорукунг етот багунг о јунак.

PUHE TOISESSA VALTAKUNNANDUUMASSA AGRAARIKYSYMYKSESTÄ. LUONNOS ⁷³

Herrat! Duumassa on esiintynyt jo useita puhujia, jotka ovat esittäneet eri puolueiden peruskatsomuksia maakysymyksestä. On aika tehdä eräitä yhteenvetoja. On aika vastata selvästi ja täsmällisesti kysymyksiin: mikä on kiistan ytimenä? missä on maakysymyksen vaikeus? millaiset ovat kaikkien niiden tärkeimpien puolueiden peruskatsomukset, joiden edustajat ovat lausuneet Duumassa mielipiteensä? missä eri puolueet eroavat ratkaisevasti ja peruuttamattomasti toisistaan maakysymyksessä?

Neljän tärkeimmän puolueen eli puoluevirtauksen edustajat ovat esittäneet Duumassa neljä tärkeintä mielipidettä agraarikysymyksestä. Edustaja Svjatopolk-Mirski esitti „oikeiston” katsomukset tarkoittaen „oikeisto”-sanalla yhteisesti lokakuulaisia, monarkisteja y.m. Edustaja Kutler esitti kadettien eli niin sanotun „kansanvapauden puolueen” näkökannan. Edustaja Karavajev esitti trudovikkien katsomukset. Hänen puhettaan täydensivät oleellisesti edustajat Zimin, Kolokolnikov, Baskin ja Tihvinski, jotka ovat samaa mieltä hänen kanssaan. Ja vihdoinkin toverini Tsereteli esitti Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen katsomukset. Hallituksen edustaja, ministeri Vasiltschikov, esitti hallituksen katsomukset, jotka, kuten osoitan puheessani tuonnempana, tähtäävät „oikeiston” katsomusten ja „kadettien” katsomusten yhteensovittamiseen.

Tarkastelkaamme, mitkä ovat näiden neljän poliittisen suunnan peruskatsomukset agraarikysymyksessä. Aloitan siinä järjestyksessä kuin edustajat puhuivat Duumassa, s.o. oikeistolaisista.

Edustaja Svjatopolk-Mirskin peruskatsomus on kaikkien niin sanottujen „monarkististen” puolueiden ja kaikkien lokakuulaisten katsomus, Venäjän tilanherrain äärettömän suuren osan katsomus. Edustaja Svjatopolk-Mirski ilmaisi sen mainiosti sanoillaan: „Hyvät herrat, *hylätkää siis ajatus talonpoikain hallinnassa olevan maa-alan suurentamisesta*, paitsi poikkeustapauksia, jolloin on todella maanahtautta” (koska pikakirjoituspöytäkirjat eivät ole vielä ilmestyneet, siteeraan „Tovarishtsh” lehden selostuksen mukaan, joka on täydellisin).

Se on hyvin sanottu: suoraan, selvästi ja koruttomasti. *Hylätkää ajatus talonpoikain maiden suurentamisesta* — sellainen kanta on todellisuudessa *kaikilla* oikeistopuolueilla aina Venäjän kansan liitosta lokakuulaisiin asti. Ja tiedämme vallan hyvin, että juuri sellainen katsantokanta on venäläisten tilanherrain sekä muiden Venäjällä asuvien kansakuntien tilanherrain koko joukolla.

Miksi tilanherrat kehoittavat talonpoikia *hylkäämään ajatuksen* talonpoikain hallinnassa olevien maiden laajentamisesta? Edustaja Svjatopolk-Mirski selittää: siksi, että tilanherrain taloudet ovat paremmin järjestettyjä kuin talonpoikain, ne ovat „kulttuurisempia” kuin talonpoikaistaloudet. Talonpojat ovat muka „kehittymättömiä, takapajuisia, tietämättömiä”. He nähkääs eivät voi tulla toimeen ilman tilanherrain ohjausta. „Millainen on pappi, sellainen on seurakuntakin”, viisasteli edustaja Svjatopolk-Mirski. Hän taitaa vahvasti uskoa, että tilanherra tulee aina olemaan *pappina* ja että talonpojat tulevat aina olemaan *paimennettavina karitsoina*, tulevat aina antamaan *keritä* itseään.

Ainakohan, hra Svjatopolk-Mirski? Ainakohan, herrat tilanomistajat? Oi, kumpi ette vain erehtyisi siinä? Eivätköhän talonpojat ole aina tähän saakka pysyneet „paimennettavina karitsoina” sen vuoksi, että he ovat olleet liian „takapajuisia ja tietämättömiä”? Mutta nyt me kaikki näemme, että talonpojat muuttuvat *tietoisiksi*. Talonpoikaisedustajat Duumassa eivät mene „oikeiston” puolelle, vaan trudovikkien ja sosialidemokraattien puolelle. Sellaiset puheet kuin Svjatopolk-Mirskin puhe auttavat kaikkein takapajuisimpiakin talonpoikia saamaan selville, mikä on totuus, kannattaako todella auttaa niitä puolueita, jotka kehoittavat talonpoikia *hylkäämään ajatuksen* talonpoikain hallinnassa olevan maa-alan laajentamisesta?

Senpä vuoksi tervehdinkin sydämeni pohjasta edustaja Svjatopolk-Mirskin puhetta ja kaikkien oikeanpuoleisilla penkeillä istuvien tulevien puhujien puheita tästä kysymyksestä. Jatkaa, herrat, samassa hengessä! Autatte meitä mainiosti jopa kaikkein takapajuisimpienkin talonpoikien silmien avaamisessa!

Sanotaan: tilanherrain taloudet ovat kulttuurisempia kuin talonpoikaistaloudet... Talonpojat eivät tule toimeen ilman tilanherrain ohjausta!

Mutta minä sanon teille: koko tilanherrain maanomistuksen ja tilanherratalouden historia Venäjällä, kaikki tiedot nykyisestä tilanherrataloudesta osoittavat, että tilanherrain „ohjaus” on aina merkinnyt ja merkitsee ääretöntä väkivaltaa talonpoikia kohtaan, talonpoikaismiesten ja -naisten henkilöllisyyden loputonta häväistystä, se merkitsee niin perin häikäilemätöntä, häpeämätöntä talonpoikaistyön riistoa (venäjäksi se merkitsee: ryöväystä), jollaista ei ole nähty missään muualla maailmassa. Niin poljettua asemaa, sellaista kiusaantuneisuutta ja kurjuutta kuin on Venäjän talonpojilla ei löydy mistään koko Länsi-Euroopassa, eipä edes Turkistakaan.

Toverini Tsereteli puhui jo siitä, kuinka asuttuja maatiloja jaettiin hovi-„piirien” suosikeille ja lemmikeille. Tahdon kiinnittää huomionne *taloutta* koskevaan kysymykseen, jota tilanherrain kuulusta „kulttuurista” puhunut edustaja Svjatopolk-Mirski kosketteli.

Tietääkö tämä edustaja, mitä talonpojat sanovat *työllä-maksuksi eli panshtshinaksi*? mitä taloustiede nimittää *työllämaksutaloudeksi*?

Tilanherrain työllämaksutalous on tilanherrain *maaorja-*, barshtshinatalouden suoranainen peru, sen suoranainen jäte. Mikä oli maaorjatalouden olemuksena? Se, että talonpojat saivat tilanherralta *maapalstan* perheensä elättämistä varten, ja siitä heidän piti raataa kolme päivää (ja toisinaan enemimänkin) tilanherran maalla. Sen sijaan, että työmiehelle olisi maksettu rahana, kuten nykyään maksetaan kaikkialla kaupungeissa, annettiin maksuksi *maata*. Maapalstasta, jonka tilanherra antoi, talonpoika sai hädin tuskin hankituksi elatuksensa. Ja tuosta elatuksesta talonpojan itsensä ja koko hänen perheensä piti muokata tilanherran maata talonpojan omilla hevosilla ja talonpojan työvälineillä eli „kalustolla”. Sellainen on maaorjatalouden

olemus: mitättömän pieni maapalsta työpalkan asemesta; tilanherran maan muokkaus talonpojan työllä ja talonpojan työvälaineillä; talonpojan pakoittaminen työhön tilanherran keppikurin alaisena. Sellaisessa taloudessa talonpojan oli itsensäkin täytynyt muuttua *maaorjaksi*, sillä yksikään ihminen, jolla on maapalsta, ei rupeaisi ilman *väkipakkoa* tekemään työtä tilanherralle. Ja millaista tuo maaorjuus oli talonpojille,— siitä talonpojat tietävät itse liiankin paljon ja muistavat sen liiankin hyvin.

Maaorjuutta *pidetään* lakkautettuna. Mutta tosiasiallisesti tilanherroilla on yhä vieläkin käsissään sellainen valta (heidän ryöväämiensä maiden ansiosta), että he pitävät nytkin talonpoikaa maaorjuudellisessa riippuvaisuudessa — *työllämaksun avulla*. Työllämaksu — se onkin nykyistä maaorjuutta. Kun toverini Tsereteli puheessaan hallituksen julistuksen johdosta puhui Venäjän tilanherrain maanomistuksen ja koko nykyisen valtiovallan maaorjuudellisesta luonteesta,— niin eräs hallituksen edessä mateleva sanomalehti,— tuon lehden nimi on „Novoje Vremja”, — alkoi huutaa, ettei edustaja Tsereteli puhunut totta. Ei, sosialidemokraattisen työväenpuolueen edustaja puhui totta. Vain täysin sivistymättömät ihmiset tai itsensä myyneet kynäniekat voivat kieltää sen, että työllämaksu on maaorjuuden suoranainen jäte, että tilanherrataloutemme pysyy pystyssä työllämaksulla.

Mikä on työllämaksun olemus? Se, että tilanherran maata ei muokata tilanherran työvälaineillä eikä palkkaamalla työläisiä, vaan naapurina olevan tilanherran *orjuuttaman* talonpojan työvälaineillä. Ja talonpojan on pakko mennä orjuuteen sen vuoksi, että tilanherra on lohkaissut itselleen parhaat maat, ahdistanut talonpojan „hiekkamaalle”, ajanut hänet nälkäpälstalle. Tilanherrat ovat anastaneet itselleen niin paljon maata, ettei talonpojilla ole edes „minne kanaansa laskea”, puhumattakaan siitä, että he voisivat harjoittaa taloudenhoitoa.

Tilanherrain läänikomiteat vuonna 1861 ja sovittaja-tilanherrat (heidät lienee nimitetty sovittajiksi sen vuoksi, että he sovittelevat tilanherrain mieliksi)⁷⁴ — *vapauttivat* talonpojat niin, että *viidesosa* talonpoikien maista osoittautui lohkaistuksi tilanherroille! He *vapauttivat* talonpojat niin, että pakoittivat talonpojan maksamaan *moninkertaisen hinnan* siitä maapalstasta, joka jäi talonpojalle tämän

ryöväyksen jälkeen! Eihän kenellekään ole salaisuus, että vuoden 1861 „*lunastuksessa*” talonpoika pakoitettiin maksaan *paljon enemmän* kuin mitä maa maksoi. Kenellekään ei ole salaisuus, että talonpoika pakoitettiin silloin *lunastamaan* paitsi talonpoikain maata myös *talonpoikain vapaus*. Kenellekään ei ole salaisuus, että *valtion* lunastuksen „hyvänä työnä” oli se, että valtio nylki talonpojilta maasta *enemmän* rahaa (lunastusmaksuina) *kuin se antoi tilanherroille!* Se oli tilanherran ja „liberaalisen” virkamiehen veljesliitto talonpojan ryöväämistä varten. Joskin hra Svjatopolk-Mirski on kaiken tämän unohtanut, niin talonpojat eivät *varmastikaan* ole unohtaneet. Ellei hra Svjatopolk-Mirski tätä tiedä, niin lukekoon, mitä professori Janson *jo kolmekymmentä vuotta sitten* kirjoitti „Tilastollisessa koetutkimuksessaan talonpoikain maapalstoista ja maksuista” ja mitä sen jälkeen on tuhat kertaa toistettu kaikessa tilastollis-taloustieteellisessä kirjallisuudessa.

Talonpoika „vapautettiin” vuonna 1861 *sillä tavalla*, että hän joutui heti tilanherran *silmukkaan*. Talonpoika on niin ahdistettu tilanherran anastamien maiden väliin, ettei hänen auta muu kuin kuolla nälkään tai mennä velkaorjuuteen.

Ja Venäjän „vapaan” talonpojan on XX vuosisadalla yhä vieläkin pakko mennä naapurinaan olevan tilanherran velkaorjuuteen — *aivan samalla tavalla* kuin „smerdit” (niin „*Russkaja Pravda*”⁷⁵ nimittää talonpoikia) menivät XI vuosisadalla velkaorjuuteen ja heidät „kirjoitettiin” tilanherroille kuuluviksi!

Sanat ovat muuttuneet, lakeja on julkaistu ja kumottu, on kulunut vuosisatoja, — mutta asian olemus on jäänyt entiselleen. Työllämaksu — se onkin sen talonpojan velkaorjuusriippuvaisuutta, jonka täytyy muokata omilla työvälineillään naapurinaan olevan tilanherran maita. Työllämaksutalous — se on sitä samaa *maaorjataloutta*, jota on hiukan uusittu, maalailtu, muovailtu toisennäköiseksi.

Selittääkseni ajatustani esitän erään niistä lukemattomista esimerkeistä, joita talonpoikais- ja tilanherrataloutta käsittelevä kirjallisuus on tulvillaan. On olemassa maanviljelysosaston laaja julkaisu 90-luvun alkuvuosilta, joka pohjautuu *isänniltä saatuihin* tietoihin Venäjän tilanherratalousjärjestelmästä („Maataloustilastollisia tietoja isänniltä saatujen aineistojen mukaan”. Maanviljelysosaston julkaisu. V vihko. Pietari. 1892). Nuo tiedot on muokannut

hra S. A. Korolenko — ei pidä sotkea V. G. Korolenkon kanssa; tämä hra S. A. Korolenko ei ole edistysmielinen kirjailija, vaan taantumuksellinen virkamies. Hänen laatimastaan kirjasta, sivulta 118, voidaan lukea:

„Jeletsin kihlakunnan eteläosassa (Orelin läänissä) suurissa tilanherratalouksissa, rinnan vuosityöläisten maanviljelystyön kanssa, huomattavan osan maasta muokkaavat talonpojat korvaukseksi heille vuokratusta maasta. *Entiset maaorjat* (kuulkaa, hra Svjatopolk-Mirski) vuokraavat *edelleenkin* maata *entisiltä tilanherroiltaan* ja maksuksi siitä muokkaavat näiden maita. Tällaisia kyliä (huomatkaa tämä!) nimitetään *edelleenkin* sen ja sen tilanherran „*veropäivätyökyliksi*” ”.

Tämä on kirjoitettu viime vuosisadan 90-luvulla, *kolmenkymmenen vuoden* kuluttua talonpoikien surullisenkuuluisan „vapauttamisen” jälkeen. *Kolmenkymmenen vuoden* kuluttua vuoden 1861 jälkeen on olemassa sama „*barshtshina*” (veropäivätyöt), sama *entisten* tilanherrojen maan muokkaus talonpoikain työvälillä!

Kenties minulle sanotaan, että se on yksityistapaus? Mutta jokaisen, joka tuntee tilanherrataloutta Venäjän keskisellä mustanmullan vyöhykkeellä, jokaisen, joka on hiukankin tutustunut venäläiseen taloustieteelliseen kirjallisuuteen, täytyy tunnustaa, ettei se ole poikkeus, vaan *yleinen sääntö*. Varsinaisissa *venäläisissä* lääneissä, juuri siellä, missä vallitsevana ovat *aitovenäläiset* tilanherrat — (ilmankos he ovatkin niin kovin armaita kaikille oikeanpuoleisilla penkeillä istuville *aitovenäläisille!*) — on nykyäänkin *vallitsevana työllämaksutalous*.

Viittaa esimerkiksi sellaiseen tunnettuun tieteelliseen teokseen kuin „Satojen ja viljanhintojen vaikutus”, joka on useiden tiedemiesten laatima. Tämä kirja ilmestyi vuonna 1897. Siinä todistetaan *työllämaksutalouden* olevan tilanherroilla vallitsevana seuraavissa lääneissä: Ufan, Simbirskin, Samaran, Tambovin, Penzan, Orelin, Kurskin, Rjazanin, Tulan, Kasaanin, Nizhni Novgorodin, Pskovin, Novgorodin, Kostroman, Tverin, Vladimirin ja Tshernigovin, s.o. 17 *venäläisessä* läänissä.

Työllämaksutalous on vallitsevana... mitä se merkitsee?

Se merkitsee, että tilanherrain maat muokataan samoilla talonpoikain työvälillä, samalla häviön partaalle ja kurjuuteen syöstyn, orjuutetun talonpojan työllä kuin

ennenkin. Juuri sellaista on se „kulttuuri”, josta edustaja Svjatopolk-Mirski puhui ja josta puhuvat kaikki tilanherrain etujen puolustajat. Tilanherroilla on tietysti parempi karja, joka elelee herraskartanon karjasuojissa paremmin kuin talonpoika talonpoikaistuvassa. Tilanherra saa tietysti paremmat sadot, sillä tilanherrain komiteat pitivät jo vuonna 1861 huolen parhaiden maiden lohkaisemisesta talonpojilta ja niiden kirjoittamisesta tilanherrojen nimelle. Mutta venäläisten tilanherrojen talouden „kulttuurisuudesta” voidaan puhua vain pilailien. Suurella osalla maatiloista ei ole *mitään* tilanherrataloutta, vaan niillä harjoitetaan samaa talonpoikaistaloutta, maa kynnetään loppuunajetulla talonpojan hevosella ja muokataan talonpoikain vanhoilla ja huonoilla työkaluilla. Ei yhdessäkään Euroopan maassa — ei yhdessäkään maassa, paitsi Venäjää — ole säilynyt tähän saakka tuo orjuutetun talonpojan avulla hoidettu maaorjatalous suurilla ja hyvin suurilla maa-alueilla.

Tilanherrain „kulttuuri” on tilanherrain maaorjuusjärjestelmän säilyttämistä. Tilanherrain kulttuuri on koronkiskuruutta rutiköyhää talonpoikaa kohtaan, jota kynitään putipuhaaksi ja orjuutetaan maadesjatiinasta, laitumesta, juottopaikasta, metsästä, jauhopuudasta, joka talvella on annettu nälkäiselle talonpojalle lainaksi jumalattoman suurta korkoa vastaan, ruplasta rahaa, jonka talonpoikaisperhe on saanut pyydytksi...

Ja nuo oikeanpuoleisilla penkeillä istuvat herrat vielä puhuvat juutalaisten harjoittamasta talonpoikain riistosta, juutalaisten koroista! Tuhannetkaan juutalaiset kauppiaat eivät ryövää venäläistä talonpoikaa niin kuin häntä ryöväävät aitovenäläiset, oikeauskoiset tilanherrat! Mitkään pahimmankaan koronkiskurin korot eivät vedä vertoja niille koroille, jotka ottaa aitovenäläinen tilanherra, joka talvella pestaa talonpojan kesätöihin tai pakoittaa hänet suorittamaan maksuksi maadesjatiinasta sekä rahaa että työtä, sekä munia että kanoja ja luoja ties mitä kaikkea vielä!

Tämä tuntuu pilajutulta, mutta tämä katkera pila muistuttaa liiankin paljon totuutta. Esitän teille *tosiesimerkin* siitä, mitä talonpoika maksaa *yhdestä* desjatiinasta maata (esimerkki, joka on otettu tunnetusta talonpoikain vuokramaksuja koskevasta Karyshevin kirjasta): yhdestä desjatiinasta talonpojan on muokattava 1½ desjatiinaa sekä

tuotava 10 munaa ja 1 kana ja annettava yksi naistyöpäivä (ks. Karyshevin kirjan 348. sivua)⁷⁶.

Mitä tuo on? „Kulttuuria” vaiko kaikkein häikäilemättömintä maaorjuudellista riistoa?

Ne, jotka tahtovat saada Venäjän ja Euroopan luulemaan, että meidän talonpoikamme muka taistelevat kulttuuria vastaan, puhuvat hävytöntä valhetta talonpojista, parhaavat talonpoikia. Se ei ole totta! Venäjän talonpojat taistelevat vapauden puolesta, *maaorjuudellista* riistoa vastaan. Talonpoikaisliike on levinnyt kaikkein laajimmalle ja ollut rohkeinta ja talonpoikain taistelu tilanherroja vastaan on ollut kärkevintä *juuri* niissä *aitovenäläisissä* lääneissä, joissa on säilynyt kaikkein lujimmin ja juurtunut kaikkein syvimmälle *aitovenäläinen* maaorjuus, *aitovenäläinen* työllämaksu ja velkaorjuus sekä ilkeältä köyhtynyttä ja velkaantunutta talonpoikaa kohtaan!

Työllämaksua ei pidä pystyssä lain voima — lain mukaan talonpojalla on „vapaus” kuolla nälkään! — vaan talonpoikain *taloudellinen riippuvaisuus*. Millään laeilla, millään kielloilla, millään „valvonnalla” ja „houksella” ei voida tehdä kerrassaan mitään työllämaksua ja velkaorjuutta vastaan. On olemassa vain yksi keino, jolla voidaan hävittää tämä Venäjän kansan ruumiissa oleva mätähaava: *tilanherrain maanomistuksen hävittäminen*, sillä useimmassa tapauksessa se on aina näihin saakka *maaorjuudellista* omistusta, *maaorjuudellisen* riiston lähde ja tuki.

Kaikki ja kaikenlaiset puheet „auttamisesta”, heidän asemansa „parantamisesta”, „avun antamisesta” heille maan hankinnassa ja muut sentapaiset tilanherroille ja virkamiehille mieluisat puheet, kaikki ne ovat pelkkiä verukkeita ja juonia, kun kerran kierretään *peruskysymys*: onko tilanherrain maanomistus säilytettävä vai ei.

Siinä on asian ydin. Ja minun täytyy erikoisesti varoittaa talonpoikia ja talonpoikaisedustajia: ei saa sallia sitä, että tätä asian *ydintä* kierretään. Ei saa luottaa mihinkään lupauksiin, mihinkään kauniisiin sanoihin niin kauan kuin ei ole saatu selville *tärkeintä*: jääkö tilanherrain maaomaisuus tilanherroille vai siirtyykö se talonpojille. *Jos se jää tilanherroille, niin säilyy myös työllämaksu ja velkaorjuus*. Säilyy miljoonien talonpoikien kurjuus ja ainainen nälänhätä. Hitaan nälkäkuoleman aiheuttamia tuskia — sitä

merkitsee talonpojille tilanherrain maanomistuksen säilyttäminen.

Osoittaaksemme selvästi, millainen on tämä agraarikysymyksen ydin, on palautettava mieleen tärkeimmät numerotiedot maaomaisuuden jakaantumisesta Venäjällä. Tilastotiedot maanhallinnasta Venäjällä — kaikkein uusimmat, mitä suinkin on,— koskevat vuotta 1905. Keskustilastokomitea on koonnut ne erikoistutkimuksen perusteella, jonka täydellisiä tuloksia ei ole vielä julkaistu. Mutta tärkeimmät yhteenvedot ovat jo tiedossa sanomalehdistä. Kaikkiaan lasketaan Euroopan-Venäjällä olevan lähes 400 miljoonaa desjatiinaa. 395½ miljoonasta — joista on ennakkotiedot — kuuluu kruunulle, hallitsijasuvulle, kirkkoille ja virastolaitoksille 155 miljoonaa desjatiinaa, yksityisille henkilöille 102 miljoonaa desjatiinaa ja talonpoikain osuusmaita on 138½ miljoonaa desjatiinaa.

Ensi silmäyksellä saattaa näyttää siltä, että eniten maata on kruunulla ja ettei kysymys sen vuoksi ole lainkaan tilanherrain maista.

Mutta se on erehdys, joka tehdään usein ja joka on kerta kaikkiaan oikaistava. Kruunulle tosin kuuluu 138 miljoonaa desjatiinaa, mutta *mittei kaikki nämä maat* ovat pohjois-lääneissä — Arkangelin, Vologdan ja Aunuksen läänissä ja lisäksi sellaisilla seuduilla, missä *ei voida harjoittaa maanviljelystä*. Sellaisia kruunun maita, jotka voitaisiin antaa talonpojille, hallitus itsekään, tilastotieteilijäin tarkkojen laskelmien mukaan (viittaa esimerkiksi hra Prokopovitshiin ja hänen kirjaansa „Agraarikysymys numeroina”), ei voisi saada kokoon enempää kuin hiukan yli 7 miljoonan desjatiinan.

Kruunun maista ei siis voida puhua vakavasti. Ei voi olla puhetta myöskään talonpoikien muuttamisesta Siperiaan. Siitä on jo puhunut kyllin selvästi trudovikkien puhuja Duumassa. Muuttakoot herrat tilanomistajat itse Siperiaan, jos he todella uskovat, että se on hyödyllistä! Kyllä talonpojat siihen taitavat suostua... Mutta sellaiselle ehdotukselle, että talonpoikaiston kurjuutta tulee lääkittää Siperialla, he varmaankin nauravat.

Venäläisissä lääneissä ja etenkin keskisen mustanmullan alueen lääneissä, joissa talonpoikaiston puutteenalaisuus on suurin, on puhe *nimenomaan tilanherrain maista* eikä mistään muista. Suotta edustaja Svjatopolk-Mirski

puhui „poikkeustapauksista, jolloin on todella maan-ahtautta”.

Maanahtaus keski-Venäjällä ei ole poikkeuksellista, vaan sääntö. Ja talonpoikien on ahdasta juuri siksi, että herrat tilanomistajat ovat sijoittuneet aivan liian leveästi, aivan liian laveasti. „Talonpoikien ahtaus” — se merkitsee, että tilanherrat ovat anastaneet perusosan maista.

„Talonpoikien maanvähyys”, — se merkitsee tilanherrain maanrunsautta.

Tässä teille, herrat, yksinkertaisia ja selviä numeroita. Talonpoikain osuusmaita on $138\frac{1}{2}$ miljoonaa desjatiinaa. Yksityisomistuksellisia — 102 miljoonaa desjatiinaa. Paljonko tästä jälkimmäisestä kuuluu suurtilallisille?

Seitsemänkymmentä yhdeksän ja puoli miljoonaa desjatiinaa maata kuuluu niille omistajille, joista kullakin on enemmän kuin 50 desjatiinaa.

Ja kuinka monelle henkilölle kuuluu tuo äärettömän suuri maamäärä? *Vähemmälle kuin 135 tuhannelle (tarkka luku — 133.898 omistajaa).*

Miettikääpä tosissanne näitä numeroita: 135 tuhatta ihmistä enemmästä kuin sadasta miljoonasta Euroopan-Venäjän asukkaasta omistaa *lähes kahdeksänkymmentä miljoonaa desjatiinaa maata!*

Ja tämän rinnalla $12\frac{1}{4}$ (kaksitoista kokonaista ja yksi neljännes!) miljoonaa osuusmaita viljelevää talonpoikaistaloutta omistaa $138\frac{1}{2}$ miljoonaa desjatiinaa.

Yhden suurtilallisen, yhden (yksinkertaisemmin sanoaksemme) tilanherran osalle tulee *594 desjatiinaa.*

Yhden talonpoikaistalouden osalle tulee *11 $\frac{1}{3}$ desjatiinaa.*

Juuri tätä hra Svjatopolk-Mirski ja hänen hengenheimolaisensa sanovat „poikkeustapauksiksi, jolloin on todella maanahtautta”! Kuinka ei sitten olisi talonpoikain yleistä „ahtautta”, kun kourallinen pohattoja, kukin 135 tuhannesta hengestä, omistaa 600 desjatiinaa, mutta miljoonat talonpojat 11 desjatiinaa taloutta kohden? Kuinka ei olisi talonpoikain „maanvähyyttä”, kun tilanherroilla on maata niin äärettömän, ylenpalttisen runsaasti?

Hra Svjatopolk-Mirski neuvoi meitä „hylkäämään ajatuksen” talonpoikain hallinnassa olevan maan lisäämisestä. Ei, työväenluokka ei luovu siitä ajatuksesta. Talonpojat eivät luovu siitä ajatuksesta. Miljoonat ja kymmenet mil-

joonat *eivät voi* luopua siitä ajatuksesta, eivät voi *keskeyttää taisteluaan* päämääränsä saavuttamiseksi.

Esittämäni numerotiedot osoittavat selvästi, mistä käydään taistelua. Tilanherrat, joilla on *keskimäärin* 600 desjatiinaa taloutta kohden, taistelevat rikkauksiensa, tulojensa puolesta, jotka käsittävät kaiketikin yli 500 miljoonaa ruplaa vuodessa. Ja suurimmat tilanomistajat ovat hyvin usein samalla myös suurimpia ylhäisiä virkamiehiä. Valtiomme, kuten toverini Tsereteli jo aivan oikein sanoi, puolustaa *tilanherrakoplan* etuja eikä kansan etuja. Eipä ihme, että niin tilanherrain joukko kuin koko hallituskin taistelevat vimmatusti talonpoikain vaatimuksia vastaan. Ihmiskunnan historiassa ei ole vielä nähty sellaisia esimerkkejä, että hallitsevat ja sortavat luokat olisivat vapaaehtoisesti luopuneet oikeuksistaan olla herruusasemassa, sortaa, saada tuhansia käsittäviä tuloja orjuutettujen talonpoikien ja työläisten kustannuksella.

Talonpojat sen sijaan taistelevat velkaorjuudesta, työllämaksusta, maaorjuudellisesta riistosta vapautumisensa puolesta. Talonpojat taistelevat sen puolesta, että heillä olisi mahdollisuus elää edes vähänkin ihmismäisesti. Ja työväenluokka tukee *täydellisesti* talonpoikia tilanherroja vastaan, se tukee heitä työläisten omien etujen vuoksi, sillä tilanherrain sorto painaa näitäkin,— se tukee heitä koko yhteiskuntakehityksen etujen nimessä, jota tilanherrain vallan harjoittama sorto jarruttaa.

Osoittaakseni teille, herrat, mitä talonpojat voivat ja mitä heidän *täytyy* aikaansaada taistelullaan, esitän teille pienen laskelman.

Maanviljelysministeri hra Vasiltschikov sanoi: „tämän kysymyksen selvittämiseksi on jo aika turvautua ei niinkään paljon sanojen kuin numeroiden, tosiasioiden ja todellisuuden kaunopuheisuuteen”. Olen aivan samaa mieltä hra ministerin kanssa. Niin, niin, juuri sillä tavalla, hyvät herrat: enemmän numeroita, enemmän numeroita *tilanherrain* maaomaisuuden *suuruudesta* ja talonpoikain osuusmaaomaisuuden *suuruudesta*. Esitin teille jo numerotietoja siitä, *miten paljon* tilanherroilla on „liika”-maata. Nyt esitän numerotietoja *talonpoikain* maantarpeen *suuruudesta*. Keskimäärin, kuten jo sanoin, jokaisella talonpoikais-taloudella on $11\frac{1}{3}$ desjatiinaa osuusmaata. Mutta tämä *keskimääräinen* laskelma *jättää varjoon* talonpoikain

maantarpeen, sillä talonpoikain enemmistön maaosuus on *keskimääräistä pienempi* ja mitättömän vähemmistön — keskimääräistä suurempi.

12¹/₄ miljoonasta talonpoikaistaloudesta 2 miljoonalla 860 tuhannella (otan pyöristettynä) taloudella maaosuus on *pienempi kuin 5 desjatiinaa taloutta kohden*. Kolmella miljoonalla 320 tuhannella on *5 desjatiinasta 8 desjatiinaan*. Neljällä miljoonalla 810 tuhannella on *8 desjatiinasta 20 desjatiinaan*. Yhdellä miljoonalla 100 tuhannella taloudella on *20 desjatiinasta 50 desjatiinaan* ja vain neljännesmiljoonalla on *yli 50 desjatiinan* (näillä viimeksi mainituilla on keskimäärin luultavasti enintään 75 desjatiinaa taloutta kohden).

Oletetaan, että 79¹/₂ miljoonaa desjatiinaa tilanherrain maita menee talonpoikain hallinnassa olevien maiden laajentamiseen. Oletetaan, että talonpojat — Talonpoikaisliiton kannattajan pappi Tihvinskin sanojen mukaan — eivät tahdo *tehdä vääryyttä* tilanherroille, vaan jättävät *kullekin* heistä *50 desjatiinaa*. Se on kaiketi liian suuri määrä niin „kulttuurisille” herroille kuin ovat meidän tilanherramme, mutta otamme kuitenkin toistaiseksi esimerkin vuoksi tämän numeron. Kun vähennetään jokaiselle 135 tuhannelle tilanherralle jäävät 50 desjatiinaa, vapautuisi *talonpojille* 72 (*seitsemänkymmentä kaksi*) miljoonaa desjatiinaa maata. Ei ole syytä laskea pois tästä summasta metsiä (kuten tekevät eräät kirjailijat, esimerkiksi hra Prokopovitsh, jonka numerotietoja olen monesti käyttänyt), sillä metsätkin tuottavat tuloja, eikä voida jättää noita tuloja tilanherrakoplan käsiin.

Lisätkää näihin 72 miljoonaan viljelyskelpoiset kruunun maat (lähes 7,3 miljoonaa desjatiinaa), sitten *kaikki hallitsijasuvun* maat (7,9 miljoonaa desjatiinaa), kirkkojen ja luostarien maat (2,7 miljoonaa desjatiinaa), — niin saatte summaksi *lähes 90 miljoonaa desjatiinaa* *. Tämä summa riittää, jotta voidaan *laajentaa kaikkien* köyhimpien talonpoikaistalouksien hallinnassa olevia maita *vähintään 16 desjatiinaan taloutta kohden*.

Käsitätekö, herrat, mitä se merkitsee?

Se olisi valtava edistysaskel, se pelastaisi miljoonat talonpojat nälänhädästä, se kohottaisi kymmenien miljoonien

* Tarkka laskelma (tarkentamisen varailta) on 3:nnen vihkon lopussa⁷⁷.

työläisten ja talonpoikien elintaso, soisi heille paremman mahdollisuuden elää edes vähänkin inhimillisesti, kuten elävät „kulttuurisen” valtion vähänkin kulttuuriset kansalaiset, eikä niin, kuten elää nykyisen venäläisen talonpoikaiston heimo, joka on sukupuuttoon kuolemassa. Se ei tietenkään pelastaisi kaikkia työtätekeviä kaikkinaisesta kurjuudesta ja sorrosta — (sitä varten pitää muuttaa kapitalistinen yhteiskunta sosialistiseksi),— mutta se helpottaisi tavattomasti heidän taisteluaan sellaisen vapautumisen puolesta. *Yli 6 miljoonaa talonpoikaistaloutta, enemmän kuin puolet talonpoikain yleismäärästä, omistaa, kuten jo sanoin, alle 8 desjatiinan taloutta kohden.* Näiden maaomaisuus lisääntyisi *enemmän kuin kaksinkertaiseksi, miltei kolminkertaiseksi.*

Se merkitsee, että puolet talonpoikaistosta, se puoli, joka on ainaisesti hädässä, näkee nälkää, polkee työläisten työn hintaa kaupungeissa, tehtaissa,— puolet talonpoikaistosta *voisi tuntea olevansa ihmisiä!*

Ja hra Svjatopolk-Mirski ja hänen hengenheimolaisensa voivat vakavissaan neuvoa miljoonia työläisiä ja talonpoikia *jättämään ajatuksen* siitä, että on olemassa tällainen täysin mahdollinen, toteutettavissa oleva ja läheinen ulospääsy sietämättömästä, toivottomasta tilasta?

Mutta ei siinä kaikki, että enemmän kuin puolet talonpoikaisköyhähälistön talouksista voisi *miltei kolminkertaistaa* maaomaisuutensa niiden tilanherrojemme kustannuksella, joilla on liian *runsaasti maata.* Paitsi näitä *kuutta* miljoonaa köyhähälistön taloutta on vielä *miltei viisi* (tarkka luku on 4,8) *miljoonaa* talonpoikaistaloutta, joilla on *kahdeksasta kahteenkymmeneen desjatiinaan.* Näistä viidestä miljoonasta perheestä vähintään kolme miljoonaa samoin kärsii epäilemättä puutetta viheliäisillä maatilkuillaan. Ja nämä *kolme miljoonaa taloutta* voisivat suurentaa maaomaisuuttaan *16 desjatiinaan taloutta kohden,* s.o. suurentaa sitä *puolitoista-* ja muutamat jopa *kaksinkertaisestikin.*

Yleisenä yhteenvetona on se, että talonpoikaistalouksien kokonaismäärästä, $12\frac{1}{4}$ miljoonasta, *9 miljoonaa taloutta* voisi *tavattoman suuresti* parantaa asemaansa (*sekä työläisten asemaa, joiden palkkoja he herkeäisivät polkemasta!*) niiden *herrojen tilanomistajien* maiden kustannuksella,

joilla on maata liian *runsaasti* ja jotka ovat liian tottuneet *maaorjatalouteen!*

Juuri sitä puhuvat numerotiedot, kun verrataan toisiinsa *tilanherrain suuromaisuuden ja riittämättömän talonpoikaisomaisuuden* suuruutta. Pahoin pelkään, etteivät nämä *numerot ja tosiasiat* miellytä numeroiden ja tosiasioiden ihailijaa, hra maanviljelysministeriä Vasilshikovia. Hänhän se sanoi meille puheessaan, kun oli lausunut toivomuksenaan, että turvaututtaisiin numerotietoihin:

..., Samalla ei voida olla pelkäämättä sitä, että *niiden toiveiden* täydellinen toteutuminen, jotka *monilla liittyvät* sellaisten (s.o. laajojen maa-) reformien toteuttamiseen, *numeroihin verrattaessa* ei tule olemaan mahdollista”...

Se on turhaa pelkoa, hra maanviljelysministeri! Nimenomaan *numeroihin verrattaessa* talonpoikien niiden toiveiden, jotka sisältävät työllämaksusta ja maaorjuudellisesta riistosta vapautumisen, *on saatava täydellisen* toteutumisen *mahdollisuudet!!* Ja niin epämieluisia kuin nämä *numerot* lienevätkin herra maanviljelysministerille Vasilshikoville tai hra Svjatopolk-Mirskille ja muille tilanherroille, *näitä numeroita ei voida kumota!*

* * *

Siirryn nyt vastaväitteisiin, joita saatetaan esittää talonpoikain vaatimuksia vastaan. Ja niin kummalliselta kuin se kuulostaakin ensi alussa — minun täytyy talonpoikain vaatimuksia vastaan esitettyjä väitteitä eritellessäni analysoida *etupäässä* niin sanotun „kansanvapauden” puolueen edustajan hra Kutlerin perusteluja.

Tämän välttämättömyys ei lainkaan johdu siitä, että *haluaisin* väitellä hra Kutlerin kanssa. Ei lainkaan. Olisin erittäin hyvilläni, jos talonpoikain maasta käymän taistelun kannattajat joutuisivat *väittelemään vain* „oikeistoa” vastaan. Mutta puheessaan hra Kutler *väitti* pitkin matkaa itse asiassa talonpoikain vaatimuksia vastaan, joita sosialidemokraatit ja trudovikit olivat esittäneet, väitti niitä vastaan sekä suoraan (esimerkiksi kiistäessään ehdotusta, jonka toverini Tsereteli teki koko Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen nimessä) että *välillisesti* ja todisteli trudovikeille heidän vaatimustensa rajoittamisen, tyypistämisen välttämättömyyttä.

Edustaja Svjatopolk-Mirski ei oikeastaan aikonutkaan suostutella ketään. Hänellä ei ollut pienintäkään aikomusta suostutella talonpoikia. Hän ei suostutellut, vaan *ilmoitti tahtonsa*, oikeammin: ilmoitti tilanherrain joukon tahdon. *Ei mitään* talonpoikain hallinnassa olevan maa-alan laajentamista,— sitä merkitsi yksinkertaisesti ja suoraan sanottuna edustaja Svjatopolk-Mirskin „puhe”.

Edustaja Kutler sitä vastoin koko ajan *suostutteli* ja suostutteli etupäässä talonpoikia, suostutteli heitä kieltäytymään siitä, jota hän trudovikkien ehdotuksessa piti mahdollomana toteuttaa tai liiallisena ja meidän, sosialidemokraattisen puolueen ehdotuksessa — ei ainoastaan mahdollomana toteuttaa, vaan myös „mitä suurimpana vääryytenä”, niin kuin hän sanoi sosialidemokratian edustajan ehdotuksen johdosta.

Erittelen nyt edustaja Kutlerin vastaväitteet ja niiden agrariikysymystä koskevien katsomusten, niiden maareformiehdotusten tärkeimmät perustelut, joita niin sanotun „kansanvapauden” puolue puoltaa.

Aloitamme siitä, mitä edustaja Kutler, esittäessään vastaväitteitä puoluetoverilleni, nimitti „mitä suurimmaksi vääryydeksi”. „Minusta tuntuu siltä”, sanoi kadettipuolueen edustaja, „että maan yksityisomistuksen hävittäminen olisi mitä suurinta vääryyttä, niin kauan kuin on olemassa muita omistusmuotoja, muunlaista irtainta ja kiinteää omaisuutta”!. Ja sitten edelleen:„Koska kukaan ei ehdota omistuksen hävittämistä yleensä, niin on tunnustettava täydellisesti maanomistuksen olemassaolo”.

Niin päätteli edustaja Kutler, joka „kumosi” sosialidemokraatti Tseretelin vetoamalla siihen, että „muukin omaisuus (paitsi maaomaisuutta) on hankittu ehkä vieläkin vähemmän kehuttavin keinoin”. Ja mitä enemmän ajattelen tuota edustaja Kutlerin päätelmää, sitä enemmän huomaan, että se on... kuinka nyt lievemmin sanoisin?... kummallinen.„Maanomistuksen hävittäminen on vääryyttä, ellei hävitetä muita omistusmuotoja”...

Mutta malttakaas, hyvät herrat, palauttakaapa mieleenne omat perustelunne, omat sananne ja ehdotuksenne! Tehän itse olette ottaneet lähtökohdaksi sen, että *tietyt* tilanherranomistuksen muodot ovat „epäoikeudenmukaisia” ja siinä määrin epäoikeudenmukaisia, että vaativat erikoista lakia niiden hävittämismenetelmistä ja -keinoista.

Mitä tämä tällainen oikeastaan on? Epäoikeudenmukaisuuden *yhden lajin* hävittäminen on „mitä suurinta vääryyttä”, jollei hävitetä sen muita lajeja?? Sellainen johtopäätös seuraa herra Kutlerin sanoista. Ensi kertaa näen edessäni liberaalin, ja sitä paitsi noin maltillisen, järkevän, byrokraattisesti koulitun liberaalin, joka julistaa periaatetta: „*kaikki tai ei mitään*”! Sillä hra Kutlerin päätelmä pohjautuu kokonaan periaatteeseen: „joko kaikki tai ei mitään”. Ja vallankumouksellisena sosialidemokraattina minun on vastustettava päättäväisesti tällaista päätelmientekotapaa...

Kuvitelkaa, hyvät herrat, että minun pitäisi kuljettaa pois pihalta kaksi roskakasaa. Mutta minulla on vain yhdet kärryt. Ja yksillä kärryillä ei voida viedä enempää kuin yksi kasa. Miten minun on meneteltävä? Pitäisikö minun luopua kokonaan pihani puhdistuksesta sillä perusteella, että olisi mitä suurinta vääryyttä viedä pois yksi roskakasa, koska en voi viedä yhdellä kertaa molempia kasoja?

Rohkenen ajatella, että se, joka *todella* haluaa pihan *täydellistä* puhdistusta ja pyrkii vilpittömästi puhtauteen eikä likaisuuteen, valoon eikä pimeyteen, tulee ajattelemaan toisin. Ellei todellakaan voida yhdellä kertaa viedä pois molempia kasoja, niin viekäämme ensin pois ensimmäinen kasa, johon heti yletämme ja jonka voimme heti kuormata kärryille,— sitten tyhjennämme kärryt ja palaamme kotiin käydäksemme käsiksi toiseen kasaan. Ja siinä kaikki, hra Kutler! Siinä kaikki!

Ensin Venäjän kansan on kuljetettava pois kärryillään koko se roska, jota nimitetään maaorjuudelliseksi, tilanherrain omistukseksi, ja sitten palattava tyhjennettyine kärryineen puhtaammalle pihamaalle ja alettava kuormata toista kasaa, alettava korjata pois kapitalistisen riiston roskaa.

Siis kättä päälle, hra Kutler, jos te olette kaikenlaisen roskan tosivihollinen? Siis kirjoittakaamme teidän omia sanojanne siteeraten Valtakunnanduuman päätöslauselmaan: „myöntäen, yhdessä edustaja Kutlerin kanssa, ettei kapitalistinen omistus ole sen kehuttavampi kuin maaorjuudellinen tilanherraomistukseen, Valtakunnanduuma päättää vapauttaa Venäjän ensin viimeksi mainitusta käydäkseen sitten käsiksi ensin mainittuun”.

Ellei hra Kutler kannata tätä ehdotustani, niin minulla säilyy yhä se olettamus, että „kansanvapauden” puolue,

kääntäessään huomiotamme maaorjuudellisesta omistuksesta kapitalistiseen omistukseen, kehoittaa meitä yksinkertaisesti kääntymään, kuten sanotaan, Pontiuksesta Pilatukseen tai — yksinkertaisemmin sanoen — etsii verukkeita, yrittää pakenemalla pelastua selvältä kysymyksen asettelulta. Siitä, että „kansanvapauden” puolue tahtoo taistella sosialismin puolesta, me emme ole koskaan kuulleet (*taistelu kapitalistista omistusta vastaan onkin juuri taistelua sosialismin puolesta*). Mutta siitä, että tuo puolue tahtoo taistella vapauden puolesta, kansan oikeuksien puolesta, me olemme kuulleet hyvin paljon... hyvinkin paljon. Ja nyt, kun päiväjärjestyksessä ei ole kysymys sosialismin viipymättömästä toteuttamisesta, vaan nimenomaan viipymätön *vapauden* ja *maaorjuudesta* vapautumisen toteuttaminen,— hra Kutler yhtäkkiä kääntää huomiomme sosialismin kysymyksiin! Hra Kutler julistaa työllämaksuun ja velkaorjuuteen perustuvan tilanherraomistuksen hävittämisen „mitä suurimmaksi vääryudeksi” — siitä syystä, *yksinomaan* siitä syystä, että hän tuli muistaneeksi kapitalistisen omistuksen epäoikeudenmukaisuuden... Sanokaa mitä tahansa, mutta tuo on hiukan kummallista.

Tähän asti olen ajatellut, ettei hra Kutler ole sosialisti. Nyt alan tulla siihen vakaumukseen, ettei hän ole mikään demokraatti, ettei hän ole mikään kansanvapauden,— oikean, ilman lainausmerkkejä olevan kansanvapauden puoltaja. Sillä sellaisia miehiä, jotka vapaustaistelun kaudella julistavat „mitä suurimmaksi vääryudeksi” sen, että hävitetään sellainen, mikä tukahduttaa vapauden, sortaa ja ahdistaa vapautta,— tuollaisia miehiä ei kukaan maailmassa ole vielä suostunut nimittämään demokraateiksi ja pitämään demokraatteina...

Hra Kutlerin toinen vastaväite oli suunnattu trudovikkia eikä sosialidemokraattia vastaan. „Luullakseni”, sanoi hra Kutler, „voidaan kuvitella ne poliittiset olosuhteet, joiden vallitessa lakiehdotus maan kansallistamisesta (puhe on Työryhmän ehdotuksesta, ja hra Kutler luonnehtii sitä epätarkasti, mutta asian ydin ei nyt ole siinä) voisi saada lain voiman, mutta en voi kuvitella lähitulevaisuudessa sellaisia poliittisia olosuhteita, joiden vallitessa tuo laki olisi todella toteutettavissa”.

Taaskin ihmeen kummallinen päätelmä, eikä se ole kummallinen lainkaan sosialismin kannalta (ei sinnepäinkään!)

eikä edes „maan saantioikeuden” tai muun „työ”-periaatteen kannalta,— ei, se on kummallinen juuri sen saman „kansanvapauden” kannalta, josta olemme kuulleet niin paljon hra Kutlerin puoleelta.

Hra Kutler uskotteli koko ajan trudovikeille, että heidän ehdotustaan on „mahdoton toteuttaa”, että turhaan he pitävät päämääränään „vallitsevien maanhallintasuhteiden perinpohjaista muuttamista” ynnä muuta j.n.e. Nyt näemme selvästi, että hra Kutlerin mielestä sitä on „mahdoton toteuttaa” nykyhetken ja lähitulevaisuuden *poliittisten olosuhteiden* eikä minkään muun vuoksi!!

Mutta, hyvät herrat, sehän on suorastaan jotain sumua, jotain anteeksiantamatonta käsitysten sekoittamista. Juuri siksihän me täällä nimitämmekin itseämme kansan edustajiksi, juuri siksihän meitä pidetäänkin lakiasäättävän laitoksen jäseninä, että me pohdimme ja ehdotamme huonojen olojen *muuttamista* paremmiksi. Ja yhtäkkiä, kun me pohdimme kysymystä erään pahimman olosuhteen muuttamisesta, meille sanotaan: „mahdotonta toteuttaa... sekä nyt... että lähitulevaisuudessa... poliittiset olosuhteet”.

Jompikumpi, hra Kutler: joko Duuma itse on *poliittinen olosuhde* — ja silloin demokraatin on sopimatonta mukautua ja sopeutua siihen, mitä muita rajoituksia saattaa johtua *muista „poliittisista olosuhteista”*. Tai Duuma ei ole „poliittinen olosuhde”, vaan tavallinen kanslia, joka ottaa huomioon sen, mikä ylhäällä oleville on mieleen ja mikä ei,— ja silloin meidän ei pidä olla olevinamme kansan edustajia.

Jos olemme kansan edustajia, niin meidän on sanottava se, mitä kansa ajattelee ja tahtoo, eikä sitä, mikä on mieleen huippukerroksille tai joillekin muille „poliittisille olosuhteille”. Jos olemme virkamiehiä, niin silloin olen kaiketi valmis ymmärtämään, että tulemme etukäteen julistamaan „mahdottomaksi toteuttaa” sen, josta „esivalta” on meille vihjannut, ettei se ole sille mieleen.

...„*Poliittiset olosuhteet*”!.. Mitä se merkitsee? Se merkitsee: kenttöoikeuksia, erilaisia poikkeustoimenpiteitä, mielivaltaa ja oikeudettomuutta, Valtakunnanneuvostoa ja Venäjän keisarikunnan muita yhtä herttaisia *lai-tok-sia*. Hra Kutler haluaa sopeuttaa agraarilakiehdotuksensa sen mukaiseksi, *mikä on toteutettavissa kenttöoikeuksien*, erilaisten poikkeustoimenpiteiden ja Valtakunnanneuvoston

vallitessa? En ihmettelisi, jos hra Kutler palkittaisiin siitä... ei kansan myötätunnolla, ei, vaan... palvelevaisuuden ritarimerkillä!

Hra Kutler *voi kuvitella mielessään* sellaisia poliittisia olosuhteita, joiden vallitessa lakiehdotus maan kansallistamisesta voisi saada lain voiman... Kuinkas muuten! Mies, joka sanoo itseään demokraatiksi, *ei ole voinut kuvitella mielessään* demokraattisia poliittisia olosuhteita... Mutta eihän kansanedustajana pidetyn demokraatin tehtävänä ole vain „kuvitella *mielessään*” kaikenlaisia hyviä tai pahoja asioita, vaan hänen tehtävänään on myös esittää *kansalle* todella kansan lakiehdotuksia, ilmoituksia, kirjallisia selityksiä.

Älköön hra Kutler ajatelkokaan vedota siihen, että kehoitan poikkeamaan laista tai rikkomaan sitä Duumassa... Ei sinnepäinkään! Ei ole olemassa sellaista lakia, joka kieltäisi puhumasta Duumassa demokratiasta ja esittämästä todella demokraattisia agraarilakiehdotuksia. Toverini Tsereteli ei rikkonut mitään lakia esittäessään sosialidemokraattisen ryhmän julkilausuman, jossa puhutaan sekä „maan luovutuksesta lunastusmaksutta” että *demokraattisesta valtiosta*.

Mutta hra Kutlerin päätelmähän sisältää yksinomaan sen, että koska meillä valtio ei ole demokraattinen, niin meidän ei pidä esittää demokraattisia agraarilakiehdotuksiakaan! Vaikka tarkastelisitte hra Kutlerin päätelmiä miltä kannalta tahansa, niin ette löydä niistä hitusen vertaakaan *muuta* ajatusta, *muuta* sisältöä. Koska valtio meillä palvelee tilanherrojen etuja, niin me (*kan-san edustajat!*) emme saa agraarilakiehdotuksissakaan kirjoittaa sitä, mikä ei ole otollista tilanherroille... Ei, hra Kutler, se ei ole demokratismia, se ei ole kansan vapautta, vaan jotain sellaista, mikä on hyvin kaukana vapaudesta ja lähellä matelevaisuutta.

* * *

Tarkastelkaamme nyt sitä, mitä hra Kutler oikeastaan sanoi puolueensa agraarilakiehdotuksesta.

Maasta puhuessaan hra Kutler ennen kaikkea vastusti trudovikkeja kysymyksissä, jotka koskevat „kulutukseen perustuvaa normia” ja sitä, riittääkö maata. Hra Kutler otti

„vuoden 1861 normin”, joka muka on vielä pienempi kuin kulutukseen perustuva normi, ja ilmoitti, että „*hänen likimääräisen laskelmansa mukaan*” (Duuma ei ole kuullut sanaakaan tuosta laskelmasta eikä tiedä siitä yhtään mitään!) tuotakin normia varten puuttuu 30 miljoonaa desjatiinaa.

Palautan mieleenne, herrat, että edustaja Kutler puhui Työryhmän edustajan Karavajevin *jälkeen* ja väitti nimenomaan häntä vastaan. Ja edustaja Karavajev sanoi *suoraan ja selvästi* Duumassa ja vakuutti erikoisessa „Tovarishtsh” lehteen (maaliskuun 21 pnä) lähettämässään kirjeessä yleisölle, että talonpoikain maaomaisuuden suurentamiseksi kulutukseen perustuvaa normia vastaavaksi tarvitaan *lähes 70 miljoonaa desjatiinaa*. Hän sanoi myöskin, että kruunun, hallitsijasuvun, kirkon ja yksityisomistuksellisten maiden summa vastaakin tätä lukua.

Edustaja Karavajev ei osoittanut laskelmiensa lähdeä eikä tutustuttanut Duumaa siihen, millä tavalla tuo luku oli saatu. Minun laskelmieni mukaan, jotka perustuvat tarkalleen osoittamaani ja sitä paitsi viralliseen ja Keskustilastokomitean aivan uusimpaan julkaisuun, tuo luku on *suurempi kuin 70 miljoonaa desjatiinaa*. Yksistään yksityisomistuksellisista maista on vapaana talonpojille 72 miljoonaa desjatiinaa, ja hallitsijasuvun, kruunun, kirkon y.m. maista saadaan yli 10 ja aina liki 20 miljoonaa desjatiinaa.

Joka tapauksessa tosiasia pysyy tosiasiana: väittäessään edustaja Karavajevia vastaan edustaja Kutler koetti todistaa, että maata *ei riitä* talonpoikain auttamiseksi, mutta *ei kyennyt* sitä *todistamaan*, hän esitti *perusteettomia* numeroita ja, kuten osoitin, *vääriä* numeroita.

Minun täytyy yleensä varoittaa teitä, hyvät herrat, väärinkäyttämästä näitä käsitteitä: „työhön perustuva normi” ja „kulutukseen perustuva normi”. Sosialidemokraattinen työväenpuolueemme menettelee paljon oikeammin karttaessaan kaikkia noita „normeja”. Nuo „normit” tuovat elävään ja taisteluhenkiseen poliittiseen kysymykseen jotain virkavaltaista, kansliamaista. Nuo „normit” johtavat ihmisiä harhaan ja *hämäävät* asian todellista olemusta. Kiistan kääntäminen noihin „normeihin” ja yleensäkin niiden pohtiminen *nyt* merkitsee totta tosiaan karhun nahan jakamista ennen kuin karhu on kaadettukaan,— ja sitä paitsi tuon nahan suusanallista jakamista sellaisten henki-

löiden kokouksessa, jotka ilmeisesti *eivät tule* jakamaan nahkaa *todellisuudessa*, kun me kaadamme karhun.

Alkää olko huolissanne, herrat! Talonpojat itse jakavat maan, kun maa joutuu heidän käsiinsä. Talonpojat saavat maan helposti jaetuksi,—kunhan vain saisivat hankituksi maan. Eivätkä talonpojat kysy keneltäkään, miten heidän pitää maa jakaa. Talonpojat eivät salli *kenenkään* sekaantua siihen, miten heidän on jaettava maa.

On joutavaa jaarittelua puhua siitä, miten maa on jaettava. Emme me täällä ole mikään maanmittauskanslia emmekä maakysymyksen järjestelykomissio, vaan *poliittinen elin*. Meidän on autettava kansaa ratkaisemaan *taloudellinen ja poliittinen tehtävä*, autettava talonpoikaistoa taistelussa tilanherroja vastaan, tuota luokkaa vastaan, joka elää maaorjuudellisella riistolla. Puheet „normeista” *hämäävät* tätä elintärkeää, päivänpolttavaa tehtävää.

Miksi hämäävät? Siksi, että sen *oikean* kysymyksen asemesta, pitääkö tilanherroilta ottaa 72 miljoonaa desjatiinaa talonpoikaistolle vai ei, pohditaan *asiaankuulumatonta* kysymystä „normeista”, joka loppujen lopuksi ei ole lainkaan tärkeä. Siten voidaan helpommin kiertää kysymystä ja välttää suoran vastauksen antamista. Kiistelyt työhön perustuvasta, kulutukseen perustuvasta ja vielä jostain muusta normista sokevat kysymyksen oikeata *olemusta*: onko otettava 72 miljoonaa desjatiinaa tilanherrain maata talonpojille vai eikö?

Yritetään todistella, riittääkö maata vai eikö sitä riitä yhteen tai toiseen normiin.

Miksi noita todisteluja, herrat? Miksi noita joutavia puheita, tuota sameaa vettä, jossa joidenkin on helppo kalastaa? Eikö ole itsestään selvää, että tyhjästä on paha nyhjäistä, että talonpojat eivät tahdo mitään kuviteltua maata, vaan heille hyvin tunnettua *naapurina olevan tilanherrain maata*? Eikä pidä puhua „normeista”, vaan *tilanherrain* maasta, ei siitä, ovatko jos jonkinlaiset normit riittäviä, vaan siitä, *kuinka paljon* on tilanherrain maata. Kaikki muu on pelkkää vehkeilyä, verukkeita, vieläpä yrityksiä sumuttaakin talonpoikia.

Esimerkiksi edustaja Kutler kiersi kuin kiersikin itse kysymyksen ytimen. Trudovikki Karavajev sanoi sentään suoraan: *70 miljoonaa desjatiinaa*. Mitä edustaja Kutler *siihen* vastasi? *Siihen* hän ei vastannut. Hän sotki

kysymyksen „normeilla”, s.o. suorastaan jätti vastaamatta siihen, *suostuuko hän, suostuuko hänen puolueensa luovuttamaan kaikki tilanherrain maat talonpojille vai eikö suostu.*

Edustaja Kutler käytti hyväkseen edustaja Karavajevin erehdystä, kun tämä ei asettanut kysymystä kyllin selvästi ja jyrkästi, ja *kiersi asian olemuksen.* Mutta siinäähän onkin koko kysymyksen ydin, herrat. Kuka *ei suostu* antamaan todella *kaikkia* tilanherrain maita talonpojille (muistutan, että ehdotin jätettäväksi kullekin tilanherralle 50 desjatiinaa, ettei ketään jätettäisi osattomaksi!) — *se ei pidä talonpoikien puolta, se ei halua todellista apua talonpojille.* Sillä jos te olette sallineet hämättävän tai lykättävän kysymystä *kaikesta* tilanherrain maasta, niin silloin *koko asia joutuu kyseenalaiseksi.* Silloin herää kysymys: *kuka* sitten tulee määrittelemään, *miten suuri osa* tilanherrain maista on annettava talonpojille?

Kuka tulee määrittelemään? 9 miljoonaa desjatiinaa 79:stä on „osa”, ja 70 miljoonaa desjatiinaa — sekin on „osa”. Kuka tulee määrittelemään, *ellemme me määrittele, ellei Valtakunnanduuma sano selvästi ja päättävästi?*

Edustaja Kutler ei suotta ollut vaiti tästä kysymyksestä. Edustaja Kutler keikaili sanoilla: „pakollinen luovutus”.

Herrat, älkää antako vietellä itseänne sanoilla! Älkää antako kauniin korulauseen lumota itseänne! Katsokaa asian ytimeen!

Kun minulle sanotaan: „pakollinen luovutus”, niin kysyn itseltäni: *kuka kenet pakoittaa?* Jos miljoonat talonpojat pakoittavat vähäisen tilanherrakoplan mukautumaan kansan etuihin, niin se on erittäin hyvä. Jos vähäinen tilanherrakopla pakoittaa miljoonat talonpojat alistamaan elämänsä tuon koplan voitonhimolle, niin se on erittäin paha.

Ja edustaja Kutler osasi tyyten kiertää juuri tämän *pienen* kysymyksen! Puhumalla siitä, että on „mahdotonta toteuttaa”, ja „poliittisista olosuhteista” hän *tosiasiallisesti* kehoitti kansaa *tyytymään* siihen, että se on tilanherrakoplan vallan alainen.

Edustaja Kutler puhui heti minun toverini, Tseretelin jälkeen. Ja Tsereteli esitti meidän sosialidemokraattisen ryhmämme julkilausumassa *kaksi* täysin määriteltyä

ilmoitusta, jotka ratkaisevat selvästi nimenomaan tämän perus- ja kantalokkysymyksen. Ensimmäinen ilmoitus: maiden luovuttaminen *demokraattiselle* valtiolle. Demokraattinen — se merkitsee sellaista, joka ajaa kansanjoukkojen etuja eikä etuoikeutettujen koplan etuja. Meidän on sanottava kansalle suoraan ja selvästi, että *ilman* demokraattista valtiota, ilman poliittista vapautta, ilman täysivaltaista kansanedustusta *ei mikään* maa uudistus talonpoikain hyväksi ole mahdollista.

Toinen ilmoitus: on välttämätöntä käsitellä maakokkysymys *ennakolta* yhtä demokraattisissa *paikallisissa komiteoissa*.

Millä edustaja Kutler vastasi siihen? *Vaitiololla*. Se on huono vastaus, hra Kutler. Te sivuutitte vaitiololla kysymyksen *nimenomaan* siitä, talonpojatko pakoittavat tilanherrat antamaan myötä kansan eduille vai tilanherratko pakoittavat talonpojat pujottamaan kaulaansa uuden silmukan — uuden perikatoon saattavan lunastuksen.

Sellaisesta kysymyksestä vaikeneminen on sallimatonta.

Paikallisista komiteoista, herrat, puhuivat Duumassa paitsi sosialidemokraattia myös kansansosialistit (edustaja Baskin) sekä sosialistivallankumoukselliset (edustaja Kolokolnikov). Paikallisista komiteoista puhuttiin jo aikoja sitten lehdistössä, ja ensimmäinen Duumakin puhui siitä. Tätä meidän ei pidä unohtaa, herrat. Meidän velvollisuutemme on tehdä hyvin selväksi sekä itsellemme että kansalle se, miksi tästä kysymyksestä on niin paljon puhuttu ja mikä on sen todellinen merkitys.

Ensimmäinen Valtakunnanduuma käsitteli kysymystä paikallisista maakomiteoista viidennessätoista istunnossaan, toukokuun 26 pnä 1906. Kysymyksen herättivät Työryhmän jäsenet, jotka esittivät Duuman 35 jäsenen (siinä joukossa kaksi sosialidemokraattia, I. Saveljev ja I. Shuvalov) allekirjoittaman kirjallisen ilmoituksen. Ilmoitus luettiin Duumassa ensi kerran 14. istunnossa toukokuun 24 pnä 1906 (ks. ensimmäisen Valtakunnanduuman istuntojen „Pikakirjoituspöytäkirjojen” 589. sivua); sitten tämä ilmoitus painettiin ja käsiteltiin päivän kuluttua. Esitän täydellisesti tuon ilmoituksen *tärkeimmät* kohdat:

....„On välttämätöntä muodostaa heti paikkakunnilla komiteoita, jotka valitaan yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden perusteella ja salaisella äänestyksellä,

suorittamaan välttämättömän valmistelutyön, kuten: määrittelemään paikallisten olosuhteiden mukaisesti kulutukseen ja työhön perustuvat maankäyttönormit, määrittelemään viljelyskelpoisen maan määrän ja sen, mikä osa siitä on vuokralla ja mikä muokataan omilla ja vierailta työkaluilla... y.m.s. Koska on välttämättömää sovelluttaa maalakia mahdollisimman täydellisesti kaikkiin monipuolisiin paikallisiin olosuhteisiin, on tarkoituksenmukaista, että nämä komiteat osallistuisivat mitä vilkkaimmin *maareformin tärkeimpien perusteiden* yleiseen käsittelyyn, jotka on esitetty erilaisissa Duumalle jätetyissä lakiehdotuksissa"... Sen vuoksi trudovikit ehdottivat, että *viipymättä* valittaisiin valiokunta ja laadittaisiin heti vastaavanlainen lakiehdotus.

Miten eri puolueet vastaanottivat tämän ehdotuksen? Trudovikit ja sosialidemokraatit kannattivat sitä äänenkannattajissaan *yksimielisesti*. Toukokuun 25 pnä 1906 (s.o. seuraavana päivänä sen jälkeen, kun trudovikkien ehdotus luettiin Duumassa ensimmäisen kerran) niin sanotun „kansanvapauden” puolue *vastusti* pää-äänenkannattajassaan „Retshissä” jyrkästi *trudovikkien ehdotusta*. „Retsh” esitti *suoraan* epäilyksensä, että sellaiset maakomiteat saatavat „*siirtää agrarikysymyksen ratkaisua v a s e m m a l l e*” *.

„Retsh” kirjoitti:

„Mikäli asia tulee riippumaan meistä, koetamme säilyttää paikalliset maa-asiaain komiteat luonteeltaan puhtaasti käytännöllisinä *virkaeliminä*. Samasta syystä arvelemme, että näiden komiteain muodostaminen yleisen äänestyksen tietä ei merkitsisi niiden valmistamista maakysymyksen rauhalliseen ratkaisemiseen paikkakunnilla, vaan johonkin kokonaan muuhun. Reformin yleisen suunnan ohjaus on jätettävä valtion huostaan: sen vuoksi valtiovallan edustajilla täytyy olla paikallisissa komissioissa oma paikkansa, ellei päättääkseen asioista, niin ainakin valvoakseen paikallisen instanssin päätöstä. Sitten — taaskin reformin yleisten perusteiden puitteissa — *paikallisissa komissioissa tulee olla edustettuina mahdollisimman tasasuhteisesti ne osapuolten vastakkaiset edut*, jotka voidaan sovittaa rikkomatta

* Ks. „*Vperjod*” lehteä⁷⁸, № 1, toukokuun 26 pltä 1906, G. Al-skin allekirjoituksella varustettua pääkirjoitusta „*Kadetit pettivät talonpoikia*”.

toimeenpantavan reformin valtiollista merkitystä ja muuttamatta sitä yksipuolisen väkivallan teoksi, joka saattaa päätyä koko asian täydelliseen epäonnistumiseen”.

Se on sanottu täysin selvästi ja tarkasti.

„Kansanvapauden” puolue arvostelee *oleellisesti* ehdotettua toimenpidettä ja esiintyy sitä vastaan. Puolue ei halua paikkakunnille sellaisia komiteoita, jotka olisi valittu yleisen, välittömän, yhtäläisen äänioikeuden perusteella ja salaisella äänestyksellä, vaan sellaisia, joissa tilanherrakoplat ja tuhannet, kymmenet tuhannet talonpojat pitäisi olla edustettuina *tasapuolisesti* ja „valvontaa” varten pitää olla mukana *valtiovallan edustajia*.

Ajatelkoot talonpoikien edustajat tätä kunnolleen. Käsitäkööt asian olemuksen ja selittäkööt sen koko talonpoikaiselle.

Ajatelkaahan toki, herrat, mistä on kysymys. Paikallisissa komiteoissa on *saman verran* sekä tilanherrojen että talonpoikien edustajia, ja *hallituksen edustaja on valvomassa*, „sovittamassa”. Se merkitsee: kolmasosa äänistä tilanherroille, kolmasosa talonpojille ja kolmasosa valtion edustajille. Mutta valtion suurimmat virkamiehet, kaikki valtion asiain johtomiehet ovat itse *rikkaimpia tilanherroja!* Siis tilanherrat tulevat „valvomaan” sekä talonpoikia että tilanherroja! *Tilanherrat* tulevat „*rakentamaan sovintoa*” talonpoikien ja tilanherrojen välille!

Niin, niin, se tulee epäilemättä olemaan „pakollista luovutusta”, nimenomaan talonpoikien rahojen ja talonpoikien työn *pakollista* luovutusta *tilanherroille*,— aivan samalla tavalla kuin v. 1861 tilanherrain läänikomiteat lohkaisivat talonpojilta viidesosan maasta ja panivat heidän maksettavakseen maasta kaksinkertaisen hinnan!

Sellinen agraarireformi ei merkitse mitään muuta kuin sitä, että tilanherrat saavat *myydyksi* tarpeettomat ja huonoimmat maansa talonpojille *moninkertaisesta hinnasta* alistaakseen talonpojat *vieläkin suurempaan* velkaorjuuteen. *Sellinen* „pakollinen luovutus” on *paljon pahempaa* kuin talonpoikien *vapaaehtoinen sopimus* tilanherrain kanssa, sillä *vapaaehtoisessa* sopimuksenteossa puolet äänistä on talonpojilla ja puolet tilanherroilla. Kadettilaisessa pakollisessa luovutuksessa sen sijaan talonpojilla tulee olemaan *kolmasosa* äänistä, mutta tilanherroilla *kaksi kolmasosaa*: yksi kolmasosa sen vuoksi, että he ovat

tilanherroja, toinen kolmasosa sen vuoksi, että he ovat samalla myös virkamiehiä!!

Suuri venäläinen kirjailija, eräs Venäjän ensimmäisistä sosialisteista, jonka hallituksen pyövelit kiduttivat kuoliaaksi, Nikolai Gavrilovitsh Tshernyshevski kirjoitti talonpoikain „vapauttamisesta” ja kirouksin muisteltavista vuoden 1861 „*lunnaita*”: talonpoikien ja tilanherrain vapaaehtoinen sopimus olisi ollut parempi kuin tuollainen tilanherrain läänikomiteain kautta toimitettu „vapautus lunnaita vastaan” *. Jos olisi tehty vapaaehtoinen sopimus maan ostosta, talonpojilta *ei olisi voitu* nylkeä niin paljon kuin heiltä nyljettiin *hallituksen* ryhdyttyä „sovittamaan” talonpoikia ja tilanherroja keskenään.

Ja suuri venäläinen sosialisti osoittautui olleen oikeassa. Nyt, kun on kulunut 46 vuotta surullisenkuuluisasta „vapautuksesta lunnaita vastaan”, me tiedämme *lunastusoperaation* tulokset. Talonpoikien saaman maan myyntihinta oli 648 miljoonaa ruplaa, mutta talonpojat pakoitettiin maksamaan 867 miljoonaa ruplaa, 219 miljoonaa ruplaa enemmän kuin mitä maa maksoi. Ja puoli vuosisataa talonpojat ovat kärsineet, kituneet, nähneet nälkää, nääntyneet tuollaisilla osuusmaatilkuilla, tuollaisten maksujen rasittamina, hallituksen järjestämän talonpoikien ja tilanherrain „sovinnon” painamina,— kunnes koko talonpoikaisto on joutunut nykyiseen sietämättömään tilaan.

Venäjän liberaalit haluavat vielä toisen kerran tehdä samanlaisen „sovinnon” talonpoikien ja tilanherrain kesken. Talonpojat, olkaa varuillanne! Sosialidemokraattinen työväenpuolue varoittaa teitä: kymmeniä vuosia uusia kärsimyksiä, nälkää, velkaorjuutta, nöyryytyksiä ja ilkitöitä — sitä te tuotte kansalle, jos suostutte sellaiseen „sovintoon”.

Kysymys paikallisista komiteoista ja lunastuksesta — se on agraarikysymyksen todella tärkein kohta. Ja koko huomio täytyy suunnata siihen, että tässä *ei olisi* epäselvyyksiä, puolinaisuutta, vihjauksia eikä verukkeita.

Kun toukokuun 26 p:nä 1906 tätä kysymystä käsiteltiin ensimmäisessä Valtakunnanduumassa, niin trudovikkeja vastaan puhuneet kadetit *Kokoshkin* ja *Kotljarevski* eivät esittäneet mitään muuta kuin vihjauksia ja verukkeita. He painostivat sitä, että Duuma ei voi heti *julkaista asetusta*

* Olisi hyvä löytää tarkka sitaatti: luultavasti „Osoitteettomista kirjeistä” ja vielä jostain⁷⁹.

sellaisista komiteoista,—vaikkei kukaan ehdottanutkaan mitään tuollaisia asetuksia! He puhuivat siitä, että tämä kysymys on sidottu vaalioikeuden ja paikallisen itsehallinnon uudistamiseen — t.s. yksinkertaisesti vitkuttivat elintärkeää ja yksinkertaista asiaa, paikallisten *komissioiden* muodostamista, jotka auttaisivat Duumaa ratkaisemaan agraarikysymyksen. He puhuivat „lainsäädäntötyön kulun vääristelemisestä”, siitä, että on vaarallista perustaa „paikkakunnille 80 tai 90 Duumaa”, siitä, että „oikeastaan ei ole tarpeellistakaan muodostaa sellaisia elimiä kuin paikalliset komiteat” j.n.e. j.n.e.

Kaikki nuo ovat pelkkiä verukkeita, herrat, pelkkää poikkeamista kysymyksestä, joka Duuman pitää selvästi ja suoraan *ratkaista*: demokraattisen vaiko nykyisen valtion on ratkaistava agraarikysymys? pitääkö ylivoima paikallisissa maakomiteoissa olla talonpoikaistolla, s.o. suurella väestöjoukolla, vai tilanherroilla? pitääkö tilanherrakoplan alistua miljoonaisille kansanjoukoille vai pitääkö miljoonien työtätekevien alistua tilanherrain koplalle?

Ja olkoot puhumatta minulle siitä, että Duuma on heikko ja voimaton ja ettei sillä ole oikeuksia. Tiedän sen varsin hyvin. Suostun kernaasti toistamaan ja korostamaan sitä missä Duuman päätöslauselmassa, ilmoituksessa tai julkilausumassa tahansa. Mutta tässä kysymyksessä ei ole puhe Duuman oikeuksista — sillä kukaan meistä ei ole edes aikonut tehdä pienintäkään ehdotusta, joka rikkoisi Duuman oikeuksia koskevaa lakia. Puhe on siitä, että Duuma ilmaisisi selvästi, suoraan ja — mikä tärkeintä — oikein kansan todelliset edut, sanoisi totuuden agraarikysymyksen ratkaisemisesta, avaisi talonpoikaisjoukkojen silmät näkemään ne salakarit, jotka ovat maakysymyksen ratkaisemisen tiellä.

Duuman tahto ei tietystikään ole vielä laki, tiedän sen mainiosti! Mutta Duuman tahdon rajoittamisesta, Duuman suun tukkeamisesta huolehtikoon kuka muu tahansa,—mutta *ei ainakaan Duuma itse!* Duuman päätös kohtaa tietysti vielä kaikkea ja kaikenlaista vastustusta,—mutta se ei koskaan voisi olla puolustuksena niille, jotka rupeaisivat jo etukäteen notkistamaan selkäänsä ja kiemurtelemaan, kumartelemaan ja nöyristelemään, mukaantuen vieraaseen tahtoon, sopeuttaen kansanedustajien päätöksen jonkun toisen tahtoon, olipa tämä kuka hyvänsä.

Loppujen lopuksi agraarikysymystä ei tietenkään *ratkaise* Duuma eikä Duumassa ala ratkaiseva ottelu taistelussa, jota talonpoikaisto käy maasta. Mutta me *voimme* ja *meidän velvollisuutemme* on *auttaa* kansaa selittämällä kysymystä, asettamalla sen *selvästi*, sanomalla *koko* totuuden, jättämällä täydellisesti syrjään kaikenlaiset kaksimielisyydet ja verukkeet, jos todella tahdomme olla *kansan edustajia* emmekä liberaalisia virkamiehiä, jos todella tahdomme palvella kansan etuja ja vapauden etuja.

Ja voidaksemme todella auttaa kansaa on Duuman päätöksessä valaistava täysin selvästi *kolme* maata koskevaa *peruskysymystä*, joita selitin puheessani ja joita edustaja Kutler kierteli ja sotki.

Ensimmäinen kysymys koskee seitsemääkymmentä yhdeksää miljoonaa desjatiinaa tilanherrain maata ja sitä, että vähintään 70 miljoonaa desjatiinaa niistä on annettava talonpojille.

Toinen kysymys koskee *lunastusta*. Agraariuudistuksesta on jossain määrin tuntuva hyötyä talonpojille vain siinä tapauksessa, jos he saavat maan *lunastuksesta*. Lunastus olisi uusi *silmukka* talonpojan kaulaan, se olisi ylivoimaisen raskas *pakkovero* koko Venäjän tulevalle kehitykselle.

Kolmas kysymys koskee demokraattista valtiojärjestelmää, joka on välttämätön agraarireformin toteuttamiselle, ja erikoisesti *paikallisia maakomiteita, jotka valitaan yleisen, välittömän, yhtäläisen äänioikeuden perusteella ja salaisella äänestyksellä*. Ilman sitä maareformi tulee olemaan sellainen, että talonpoikaisjoukot pakoitetaan menemään tilanherroille velkaorjuuteen, eikä sellainen, että tilanherrakopla pakoitetaan tyydyttämään koko kansan ehdottomat vaatimukset.

Sanoin puheeni alussa, että hra maanviljelysministeri Vasil'tshikov *rakens* *sovintoa* „oikeiston” ja „kadettien” välille. Nyt, kun olen selittänyt, mikä merkitys on kysymyksellä 70 miljoonasta desjatiinasta tilanherrain maata, kysymyksellä lunastuksesta ja, *mikä tärkeintä*, paikallisten maakomiteain kokoonpanosta,— minun tarvitsee siteerata vain *yksi* kohta hra ministerin puheesta:

...„Pysyen tällä kannalla”, sanoi hra ministeri tarkoittaen tilanherrain omaisuuden „rajojen koskemattomuutta” ja niiden „siirtämistä” vain „valtion etujen mukaisesti”, „pysyen tällä kannalla *ja pitäen tietyissä tapauksissa sal-*

littavana rajojen pakollista siirtämistä olemme sitä mieltä, että me emme horjuta... omistuksen tärkeimpiä periaatteita”...

Oletteko te, herrat, miettineet *kunnolleen* näitä hra ministerin merkillepantavia sanoja? Niitä kannattaa miettiä... Niitä täytyy miettiä... Hra Kutler sai hra ministerin täysin vakuuttuneeksi siitä, ettei sanassa: „*pakollinen*” ole mitään tilanherroille *sopimatonta*... Minkä vuoksi?? *Juuri sen vuoksi, että pakoittamaan tulevat herrat tilanomistajat itse!*

* * *

Toivottavasti minun on onnistunut selittää teille, herrat, meidän sosialidemokraattinen suhteemme sekä „oikeisto”-puolueisiin että liberaaliseen keskusta (kadetteihin) agraarikysymyksessä. Nyt minun on pysähdyttävä eräeseen tärkeään eroavaisuuteen sosialidemokraattien katsantokannan ja niiden katsomusten välillä, jotka ovat ominaisia *trudovikeille* sanan laajassa mielessä, s.o. kaikille „työperusteen” kannalla oleville puolueille, ja kansansosialisteille ja „trudovikeille” sanan suppeassa mielessä ja sosialistivallankumouksellisille.

Kaikesta siitä, mitä edellä olen sanonut, jo näkyy, että sosialidemokraattinen työväenpuolue tukee täydellisesti talonpoikaisjoukkoja taistelussa, jota ne käyvät tilanherroja vastaan maasta ja vapautuakseen maaorjuudellisesta riistosta. Talonpojilla ei ole eikä voikaan olla tässä taistelussa luotettavampaa liittolaista kuin on proletariaatti, joka on eniten uhrannut vapauden ja valon valloittamiseksi Venäjälle. Talonpojilla ei ole eikä voikaan olla muuta keinoa oikeutettujen vaatimustensa toteuttamisen aikaansaamiseksi kuin yhtyminen valveutuneeseen proletariaattiin, joka taistelee kansainvälisen sosialidemokratian punaisen lipun alla. Liberaaliset puolueet ovat kaikkialla, Euroopan kaikissa maissa, pettäneet talonpoikia ja kavaltaneet heidän etunsa uhraten ne tilanherrain hyväksi; meillä Venäjälläkin, kuten osoitin liberaalien, kadettien, ohjelman erittelyllä, tapahtuu aivan samaa.

Puheeni edellisissä osissa koskettelin jo usean kerran *trudovikkien* ja sosialidemokraattien katsomusten välisiä eroavaisuuksia agraarikysymyksessä. Nyt täytyy analysoida eräs Työryhmän peruskatsomus.

Analysoidakseni sen haluan pysähtyä pappi Tihvinskin puheeseen. Herrat! Sosialidemokraatit eivät hyväksy kristinuskon katsomuksia. Kristinuskon *todellinen* yhteiskunnallinen, kulttuurillinen ja poliittinen merkitys ja sisältö tulee mielestämme *oikeammin* esiin sellaisten hengenmiesten kuin piispa Jevlogin eikä sellaisten kuin pappi Tihvinskin katsomuksista ja pyrkimyksistä. Senpä tähden, sekä tieteellisen, materialistisen maailmankatsomuksemme vuoksi, joka ei tunnusta mitään ennakkoluuloja, että niiden yhteisten tehtäviemme vuoksi, jotka meillä on taistelussa kaikkien työtätekevien vapauden ja onnen puolesta, me sosialidemokraatit suhtaudumme kristinoppiin kielteisesti. Mutta sanoessani tämän katson velvollisuudekseni huomauttaa heti, suoraan ja avoimesti, että sosialidemokratia taistelee täydellisen omantunnonvapauden puolesta ja suhtautuu täysin kunnioittavasti jokaiseen vilpittömään vakuumukseen uskontoasioissa, jos tuohon vakaumukseen ei pakoiteta elämässä väkivaltaisesti tai petkutuksen avulla. Katson olevani velvollinen korostamaan tätä etenkin sen vuoksi, että aion puhua erimielisyyksistäni *pappi* Tihvinskin kanssa,— talonpoikien edustajan kanssa, joka ansaitsee kaikkinaista kunnioitusta sen vuoksi, että hän on vilpittömän uskollinen talonpoikaiston eduille, kansan eduille, joita hän pelottomasti ja päättäväisesti puolustaa.

Edustaja Tihvinski kannattaa Työryhmän maalakiehdotusta, joka rakentuu maankäytön *tasasuhtaisuuteen*. Puolustaessaan tätä lakiehdotusta edustaja Tihvinski sanoi:

„Näin suhtautuu talonpoikaisto, näin suhtautuu työ kansa maahan: maa on jumalan, ja työtätekevällä talonpojalla on siihen oikeus samalla tavalla kuin jokaisella meistä on oikeus veteen ja ilmaan. Olisi kummallista, jos joku ryhtyisi myymään tai ostamaan tahi kauppittelemaan vettä ja ilmaa,— meistä kuulostaa yhtä kummalliselta se, kun joku kauppittelee, myy tai ostaa maata. Talonpoikaisliitto ja Työryhmä haluavat viedä läpi periaatteen: kaikki maa — työtätekevälle kansalle. Mitä tulee maan lunastukseen — millä tavalla se toteutetaan, lunastamalla vai pelkästään luovuttamalla ilman lunastusta,— se kysymys ei työtätekevää talonpoikaistoa kiinnosta”...

Näin puhui Talonpoikaisliiton ja Työryhmän nimessä edustaja Tihvinski.

Trudovikkien virhe, ja paha virhe, onkin juuri se, että heitä *ei* kiinnosta kysymys lunastuksesta ja maareformin

toteuttamistavoista,— vaikka tästä kysymyksestä *todella* riippuu se, pääsevätkö talonpojat vapaiksi tilanherrain sorrosta. Sen sijaan heitä kiinnostaa kysymys maan ostosta ja myynnistä sekä kaikkien yhtäläisestä oikeudesta maahan,— vaikka tällä kysymyksellä *ei ole mitään vakavaa merkitystä* taistelussa talonpoikaiston vapauttamiseksi todella tilanherrain sorrosta.

Edustaja Tihvinski puoltaa sitä mielipidettä, että maata ei saa ostaa eikä myydä, että kaikilla työtätekevillä on yhtäläinen oikeus maahan.

Ymmärrän täydellisesti, että sellainen näkökanta johtuu mitä ylevimmistä vaikuttimista, kiihkeästä protestista rikkaiden tyhjäntoimittajain yksinoikeuksia, etuoikeuksia vastaan, ihmisen harjoittamaa toisen ihmisen riistoa vastaan,— se johtuu pyrkimyksestä saada kaikki työtätekevät vapaiksi kaikkinaisesta sorrosta ja riistosta.

Tämän ihanteen, sosialismin ihanteen puolesta taistelee sosialidemokraattinen työväenpuolue. Mutta tätä ihannetta ei voida saavuttaa kulkemalla sitä pienisäntien maankäytön tasasuhtaistamisen tietä, josta edustaja Tihvinski ja hänen aatetoverinsa haaveilevat.

Edustaja Tihvinski on valmis taistelemaan rehellisesti, vilpittömästi ja päättäväisesti — ja luullakseni valmis taistelemaan loppuun asti — tilanherrain valtaa vastaan. Mutta hän on unohtanut toisen, vieläkin raskaamman vallan, joka painaa vieläkin kovemmin nykyajan työtätekevää rahvasta,— *pääoman vallan, rahan vallan*.

Edustaja Tihvinski sanoo, että talonpojasta tuntuu kummalliselta maan, veden tai ilman myynti. Ymmärrän, että ihmisillä, jotka ovat asuneet koko ikänsä tai melkein koko ikänsä maaseudulla, on täytynyt muodostua sellainen käsitys. Mutta luokaahan silmäys koko nykyiseen kapitalistiseen yhteiskuntaan, suurkaupunkeihin, rautateihin, hiilija malmikaivoksiin, tehtaisiin ja muihin tuotantolaitoksiin. Näette, kuinka rikkaat ovat anastaneet sekä ilman että veden ja maan. Näette, kuinka kymmenet- ja sadattuhannet työläiset ovat pakoitetut olemaan ilman raitista ilmaa, tekemään työtä maan alla, asumaan kellarikerroksissa, käyttämään naapuritehtaiden pilaamaa vettä. Näette, kuinka hurjasti kohoavat maan hinnat kaupungeissa ja kuinka työläistä eivät riistä ainoastaan tehtailijat, vaan myös talonmistajat, jotka, kuten tiedetään, rikastuvat työläisten

vuokraamista asunnoista, komeroista, nurkista ja hökkeleistä paljon enemmän kuin upeista huoneistoista. Ja mitä maksaa puhua veden, ilman ja maan ostosta ja myynnistä, kun koko nykyinen yhteiskunta ei pysy pystyssäkään muuten kuin *työvoiman* oston ja myynnin, s.o. miljoonien ihmisten *palkkaorjuuden* avulla!

Ajatelkaahan, voiko olla puhuttakaan tasa-arvoisuudesta maanomistuksessa, maan oston ja myynnin kieltämisestä, kun on olemassa tuo rahan valta ja pääoman valta? Voiko Venäjän kansa vapautua sorrosta ja riistosta, jos jokaiselle kansalaiselle myönnetään yhtäläinen oikeus omistaa samansuuruinen maapalsta, mutta samaan aikaan pieni ihmisryhmä tulee omistamaan kymmeniä tuhansia tai miljoonia ruplia, kun taas joukot jäävät kerjäläisiksi? Ei, hyvät herrat, niin kauan kuin pysyy pystyssä pääoman valta, ei mikään *yhdenvertaisuus* maanomistajien välillä ole mahdollista, ja kaikki maan myynti- ja ostokiellot, olivatpa ne millaisia tahansa, tulevat olemaan mahdottomia, naurettavia ja järjettömiä. Kaikki, ei ainoastaan maa, vaan ihmisen työkin, ihmisen persoonallisuus, omatunto, rakkaus ja tie, — kaikki muuttuu *kiertämättömästi ostettavissa olevaksi* niin kauan kuin säilyy *pääoman valta*.

Puhumalla tästä en suinkaan tahdo heikentää talonpoikien taistelua maasta, vähentää sen merkitystä, sen tärkeyttä, sen kiireellisyyttä. Ei sinnepäinkään. Olen jo sanonut ja toistan vieläkin, että tämä taistelu on oikeudenmukaista ja välttämätöntä, että niin omia etujaan, proletariaatin etuja kuin koko yhteiskuntakehityksenkin etuja silmälläpitäen talonpoikien *täytyy* heittää harteiltaan tilanherrain harjoittama maaorjuussorto.

Tietoiset työläiset tahtovat voimistaa eikä heikentää talonpoikien taistelua maasta. Sosialistit eivät pyri pysäyttämään tuota taistelua, vaan *viemään sitä yhä pitemmälle* ja sitä varten vapautumaan kaikesta sellaisesta naiivista uskosta, että on mahdollista tehdä pienisännät tasaveroisiksi tai kieltää maan osto ja myynti, kun on olemassa vaihto, raha ja pääoman valta.

Työläiset — sosialidemokraatit tukevat täydellisesti talonpoikia tilanherrroja vastaan. Mutta ihmiskuntaa ei voida pelastaa joukkojen kurjuudelta, ihmisen harjoittamalta toisen ihmisen riistolta ja sorrolta pientalouksilla, vaikka ne olisi tehty tasaveroisiksikin. Sitä varten tarvitaan taistelua

koko kapitalistisen yhteiskunnan hävittämiseksi ja sen korvaamiseksi sosialistisella suurtuotannolla. Tätä taistelua käyvät nyt miljoonat tietoiset sosialidemokraattityöläiset maailman kaikissa maissa. Ja vain yhtymällä tähän taisteluun, heitettyään pois ensimmäisen vihollisensa, maaorjuuttajatilanherran, talonpoikaisto voi taistella menestyksellisesti toista, hirmuisempaa vihollista, pääoman valtaa vastaan!

*Kirjoitettu maaliskuun 21—25
(huhtikuun 3—7) p:n välillä 1907*

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*
